

PÁLYÁZATI ZÁRÓJELENTÉS

MILD HOME és Eco Green Village

Tatabányán

meghívásos építészeti ötletpályázathoz.

Győr – 2014. január

1. A PÁLYÁZAT KIÍRÓJA:

Széchenyi István Egyetem
Épülettervezési Tanszék
9026 Győr, Egyetem tér 1.

1.2. A PÁLYÁZAT TÁRSKIÍRÓJA:

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata
2800 Tatabánya, Fő tér 6.

2. A PÁLYÁZAT LEBONYOLÍTÓJA:

Széchenyi István Egyetem
Épülettervezési Tanszék
9026 Győr, Egyetem tér 1.

3. A PÁLYÁZAT JELLEGE, FORMÁJA:

A tervpályázat jellege: MEGHÍVÁSOS ÖTLETPÁLYÁZAT

A tervpályázat formája: TITKOS

4. A PÁLYÁZATRA MEGHÍVOTT INTÉZMÉNYEK, ISKOLÁK

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőművészeti Doktori Iskola

Építész Mester Egylet Mesteriskola

Kós Károly Egyesülés Vándoriskola

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Doktori Iskola Építőművészet Szak

Nyugat-magyarországi Egyetem Cziráki József Faanyagtudomány és Technológiák
Doktori Iskola

Pécsi Tudomány Egyetem Breuer Marcell Doktori Iskola

5. A PÁLYÁZAT BÍRÁLATÁNAK IDŐPONTJA

Szakértő zsűri: 2014. január 15.-16.

Építész zsűri: 2014. január 17.-18.

6. A PÁLYÁZAT BÍRÁLATÁNAK HELYE

Széchenyi István Egyetem

Építész Műteremház

9026 Győr, Egyetem tér 1.

7. A PÁLYÁZAT BÍRÁLATÁNÁL JELEN VOLTAK

Szakértő zsűri

Elnök: Horváth Tamás, építész, MILD HOME munkatárs

Szakmai titkár: Stein Júlia, építész, MILD HOME munkatárs

Tagok: Serfőző István, építőmérnök

Petrikó László, épületgépész

Schopf Márton, építész, energetikai szakértő

Ther Antal, építőmérnök, költségelemző

Építész zsűri

Elnök Czigány Tamás DLA, építész, MILD HOME projektvezető

Társelnök Schmidt Csaba, polgármester, Tatabánya

Szakmai titkár Stein Júlia, építész, MILD HOME munkatárs

Tagok Bodrossy Attila DLA, építész, MILD HOME munkatárs

Élő József, építész, MILD HOME munkatárs

Damokos László, főépítész, Tatabánya

Szabó Árpád DLA, építész, Építőművészeti Doktori Iskola, BME

Marián Balázs, építész, Doktori Iskola, MOME

Golda János, építész, ÉME Mesteriskola

Kovács-Andor Krisztián DLA, Breuer Marcell Doktori Iskola, Pécsi Tudomány Egyetem

U. Nagy Gábor DLA, építész, Cziráki József Faanyagtudomány és Technológiák Doktori Iskola, NYME

Csernyus Lőrinc, építész, Vándoriskola, Kós Károly Egyesülés

8. A PÁLYÁZATOK BONTÁSA, BÍRÁLATRA VALÓ ELŐKÉSZÍTÉSE

A Bíráló Bizottság megállapította, hogy 28 pályázat érkezett be a kiírásban előírt határidőig. A kiírásban szereplő határidőn túl 2 pályázat érkezett, melyeket a Bíráló Bizottság a Kiírás 1.6.1. a) pontjában foglaltak szerint felbontás nélkül kizárt a pályázatból.

Ezután a Bíráló Bizottság felbontotta a pályaműveket, majd a pályázati tablókat, a maketteket, a műszaki leírásokat, a beadott cd-eket és a zárt borítékokat azonosító számmal látta el. A Bíráló Bizottság megállapította, hogy minden pályázat megfelel a titkosság, valamint az előírt tartalmi és formai követelményeknek. A személyes adatokat tartalmazó zárt borítékokat egy közös borítékba lezárva a Bíráló Bizottság elkülönítette. Ezt követően először a szakértői zsűri nézte át és értékelte a pályaműveket saját szakterülete alapján, majd véleményeit írásban átadta a Bíráló Bizottságnak. Ezt követően került sor a pályázatok bírálatára és értékelésére.

9. A BÍRÁLAT FOLYAMATA

A Bíráló Bizottság a rendelkezésre álló két napon folyamatosan, részben egyénileg, részben közös megbeszéléseken értékelte és bírálta a pályaműveket. A tervek többszöri átnézésével és többlépcsős szavazással került kiválasztásra a díjazásra és dicséretre javasolt pályaművek köre. A végső sorrend és a díjak megállapítása szintén szavazással történt.

A Bíráló Bizottság egyhangú döntés alapján,

1. díjban (800.000,- Ft) részesíti az 19. sz. pályaművet;
2. díjban (700.000,- Ft) részesíti a 9. sz. pályaművet;
3. díjban (300.000,- Ft) részesíti a 15. sz. pályaművet;

dicséretben részesítette a 11. sz., a 17. sz. a 18. sz. a 23. sz., és a 25. sz. pályaműveket.

A díjak és dicséretnek odaítélése és rögzítése után került sor a pályázók adatait tartalmazó borítékok felbontására.

10. A DÍJAZOTT PÁLYÁZÓK

– 1. díj, 19. sz. pályamunka

Kovács Zsófia	BME
Alkér Katalin	BME
Pelle Zita	BME
Balázs Marcell	Mesteriskola
Kozma Zoltán	Mesteriskola

– 2. díj, 9. sz. pályamunka

Sztranyák Gergely	PTE
Schunk Tímea	PTE

– 3. díj, 15. sz. pályamunka

Antal Gabriella	BME
Bartha András	BME
Gyulovics István	BME
Nagy Balázs	BME
Klobusovszky Péter DLA	BME

– Dicséretben részesített, 11. sz. pályamunka

Kronavetter Péter	BME
Frikker Zsolt	Mesteriskola
Vörös Tamás	Mesteriskola
Nagy Iván DLA	Mesteriskola

– Dicséretben részesített, 17. sz. pályamunka

Csirmaz Annamária	MOME
Fehér Borbála	MOME
Bártfai-Szabó Gábor	MOME
Pásztor Ádám	MOME
Mizsei Anett	MOME

– Dicséretben részesített, 18. sz. pályamunka

Borsos Melinda	BME
Dimitrijevic Tijana	BME
Szántay Zsófia	BME
Kovács-Magyar Zsuzsa	BME
Szentirmai Boglárka	BME
Abou Abdo Tamás	

– Dicséretben részesített, 23. sz. pályamunka

Csáki Péter	Mesteriskola
Kovács Dávid	Mesteriskola
Juhász Kristóf	Mesteriskola
Kalmár László	Mesteriskola

– Dicséretben részesített, 25. sz. pályamunka

Engloner Gyöngyvér	Vándoriskola
Heli Judit	Vándoriskola
Komsa Réka	Vándoriskola

11. A PÁLYÁZAT ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE

A Bíráló Bizottság egyöntetű véleménye, hogy a pályázat sikeres volt, de a kiírásban felvetett kérdésekre komplex választ adó pályamű nem érkezett. A meghívott intézmények és iskolák - az előzetesen vállalt 25 pályamunkán túl – a pályázatra 28 db pályázatot adtak be, mely jól mutatja a pályázat iránti érdeklődést.

A Bíráló Bizottság köszöni minden egyes pályázó értékes munkáját és reméli, hogy a tervezett kiállítások és publikációk további alkalmat nyújtanak a magyarországi doktori iskolák és a posztgraduális építészképzések hallgatói számára az egymással való találkozásra és szellemi párbeszédre.

A Bíráló Bizottság azokat a pályázatokat kereste és értékelte, melyek a MILD HOME alapelvek figyelembe vétele mellett, előremutató megoldást adtak arra a kérdésre, hogy ember és otthona milyen viszonyban áll környezetével, hogy életmódunk, életterünk, közösségi tereink hogyan képesek reagálni a minket körülvevő szociális változásokra.

Azokat a pályázatokat, melyek a fenti szempontoknak legjobban megfeleltek, a Bíráló Bizottság díjazásban (19., 9., 15. sz. pályázatok), míg azokat a pályázatokat, melyekben egyedi gondolatokat, innovatív ötletek jelentek meg (11., 17., 18., 23., 25. sz. pályázatok), dicséretben részesítette.

A pályázatból kiemelkedett a 19. sz. pályamunka, szellemisége és az építészeti eszközökkel kezelt környezettudatos építési modellje és a 9. sz. pályamunka, egyszerű és józan eszközökkel létrehozott ökológikus otthonai.

A Bíráló Bizottság javasolja a Kiírónak a díjazott pályamunkák továbbfejlesztését és a dicséretben részesített pályamunkák gondolatainak további felhasználását.

12. A DÍJAZOTT PÁLYÁZATOK ÉRTÉKELÉSE

19. sz. pályamű bírálata:

A hagyományos, organikus kultúrák és társadalmak alapja mindig a közösség volt. Ez volt az, ami meghatározta és rendezte az élet minden megnyilvánulását – az életformától és a gazdálkodás módjától, a társas kapcsolatokon keresztül a kultúra szellemi- és tárgyi megjelenésén át az erkölcsig. Ez utóbbi, vagyis a hagyomány etikája nem különböztette meg a közösség társadalmi viselkedésének és a környezetéhez, a természethez való viszonyának moralitását – a tradíció rendjében mindezek azonos hangsúllyal függtek egymáson.

A 19. számú, nyertes pályamű szellemi alapállása is hasonló – és ebben különbözik a legtöbb javaslattól – ezen a két és fél hektáros területen korlátozottan és modellszerűen bár, de megvalósítható a szűkebb környezet és a benne lakó közösség organikus együttélése. Az egyes épületek a több generációs nagycsaládok mintájára – a jelenkor szociológiai tagoltságának sokféleségére is utalva és alkalmassá téve – kisebb, mintegy 10 fős, együtt élő közösségeket fogadnak magukba. A telepített nyárfaligetnek – és egyben sajátos kertnek – a szintjén a közös együttlétek és a munkavégzés tereit, a felső emeleti szinteken a személyes élet helyiségeit. Az élet tereinek kétféleségét egy kétszintes tornác-télikert használatú átmeneti tér és egy

szintén kétszintes, testes tömeg kapcsolja össze. Ez utóbbi az a kályha és tűzhely is egyben, ami az emberiség története során is mindig a családi és a közösségi élet központját jelentette.

Többértelműségében is szimbolikus a terület vizenyősségét megszüntető nyárfaligetben a nehéz, hőtároló égetett kerámia tömegeknek, a fűtő-hűtő faltesteket és egyben a vizes berendezéseket is befogadó magelemeknek a karakteres megfogalmazása. Tekintheünk rá úgy is, mint egyfajta különös tájépítészeti műre, de úgy is, mint az egyes házak folytonosan változó élete során változatlan, szoborszerű magokra is.

A terv szakít a hagyományos építészeti formálással, ugyanakkor tudatosan folytatja az organikus építés és életmód ökonómiáját – a helyben fellelhető építőanyagok, valamint a helyi, közvetlen erőforrások felhasználását. Arra vállalkozik, hogy valószerű modelljét adja a környezettudatos építésnek úgy, hogy kitűzött céljait és választott szempontjait az építészet eszközeivel oldja meg.

A pályamű szellemiségével koherens és a tervezési helyszín adottságaival arányos a fenntarthatósággal és az energiatudatosság kihívásaival kapcsolatos stratégiája. Azt vallja, hogy a drága installációk és speciális építőanyagok, technológiák adaptálásával szemben reális alternatíva lehet ma az, ami egyszerű és kézenfekvő, ha azt kreatív gondolkodás egészíti ki.

A Bíráló Bizottság a tervet 1. díjban részesítette, egyben javasolja a Kiírónak a terv továbbfejlesztését.

09. sz. pályamű bírálata:

A pályamű alapos és körültekintő elemző munkával indít, aminek a segítségével az ökológikus 'új' otthon mibenlétével kapcsolatban fogalmazza meg elvárásait, előremutató és legfőképpen józanul arányos irányelveit.

A terv olyan kétszintes társasházakra - vízszintesen sorolt lakóegységekre - tesz javaslatot, aminek szalmabála falas tömegei mezőgazdasági csarnokszerkezetek alá kerülnek. Az előregyártott acél típusszerkezetek túlnyúló tetői egyfelől természetes védelmet nyújtanak a külső környezeti hatásokkal szemben, ugyanakkor a legfontosabb hozadéka az olyan fedett nyitott átmeneti terek létrehozása, ami a népi építészet tornácainak térstruktúráját és atmoszféráját élesztik fel.

A szalmabála falas épületkontúron túlnyúló tető alatti terek finom kapcsolatokat képeznek privát és nyilvános terek között: olyan közösségsszervező területek jönnek tehát létre, amelyek valóban alapjai lehetnek a kiírásban is megfogalmazott jövőbe mutató innovatív elképzeléseknek.

Mindezek mellett az egyes szerkezetek különválasztása és azok között egyfajta tartóssági rangsor felállítása egyfajta nyitottságot: mind téri, mind pedig időbeli flexibilitást ad az építményeknek. E gondolkodás olyan összetettséggel ruházza fel a tervezett együtttest, ami befogadóvá és hosszú távon fenntarthatóvá teheti azt.

A kétszintes lakó- és közösségi blokkok telepítése is szellemes és jól tájolt. Az együttes jól artikulált központi terével és hangsúlyozott átlátásaival élhető és jó arányú külső tereket hoz létre. A mindennapi gépkocsiforgalomnak telek szélére való

számúzése, ugyanakkor a telek belső területeinek korlátozott közúti feltárhatósága is a terv komplex átgondoltságát tükrözi.

Alkalmazott szerkezetei, anyaghasználata innovatívak, mégsem elrugaszkodottak, éppen ezért talán az összes értékelt pályázat közül ez áll a legközelebb egy prototípus megvalósításához, és azt követően annak továbbfejlesztéséhez.

A pályamű mellett, hogy számos értékkel bír, egy esetleges továbbtervezéshez a Bíráló Bizottság az alábbi hiányosságok továbbgondolását ajánlja a tervezők figyelmébe:

A terv talán legfőbb erőssége a 'tornác' további tartalékokkal bír. A fedett zárt tereket határoló épülettömeg és az ellebegő tető viszonyának kifejtésével a jövőben mindenképpen érdemes még foglalkoznia a tervezőknek. Ehhez a kérdéskörhöz tartozik a külső lépcsők helyzete: a fedetlen, emeletre vezető feljáratok szervesen kapcsolódnak az egyes tömbökhöz és nem használják ki az átmeneti terek adta lehetőségeket - a Bizottság e viszonyoknak is a továbbgondolását javasolja. A tervezett kétszintes tömbök hosszfalas szerkezeti kialakítás esetén jóval flexibilisebb belső diszpozíciót tenne lehetővé, a pályaműben szereplő elrendezés meglehetősen kötött és végletes, aminek felszabadítása jobban illeszkedne az amúgy dicséretes és szép pályamű nyitott és befogadó szellemiségéhez.

Mindezeket összevetve a Bíráló Bizottság a tervet annak józan és következetes gondolkodást tükröző szellemes kialakítása miatt 2. díjban részesíti, egyben javasolja a Kiíróknak a terv továbbfejlesztését.

15. sorszámú pályamű

A terv egyszerű, de markánsan megfogalmazott alapvetésekből indul ki és egy könnyen megvalósítható térbeli beépítési rendszert hoz létre.

Kiindulásában az egyes lakástípusok lakásszámainak arányát a Statisztikai Hivatal adatai alapján határozza meg és egy olyan formatanulmányt tekint kiindulásnak, mely az épületformából eredő szoláris nyereséget kívánja hasznosítani passzív módon. Így „elméleti” alapon definiál két épületformát, mely a fenti szempontok alapján legjobban működik, majd ezeket alkalmazza a beépítés két alapformájaként, egyrészt a többlakásos házak, másrészt a családi házak típusaként.

A terv egyik legnagyobb erénye az egyszerű és nagyvonalú területhasznosítási terv, mely révén egy könnyen létrehozható, könnyen ütemezhető beépítést hoz létre oly módon, hogy egyértelműen definiálja a magán kertek tereit (családi házak), a publikus köztereket és a közösségek félprivát tereit (közösségi kertek) is, úgy hogy közben az autós forgalom elválasztása is egyszerűen, de túlzások nélkül megoldott. A terület használatban a családi házak övezetének, egyszerűen sorolt rendszere finoman tud illeszkedni a meglévő települési környezet beépítésének karakteréhez, de közben – talán egyetlen tervként a pályázati tervek közül – megidézi a hagyományos magyar ház, utcára merőleges és flexibilis területhasználati rendszerének előnyeit is. A látványtervek és a modell egyszerűsége szintén erősíti a beépítés nagyvonalúságát.

A társasházak elegáns, magas minőségű építészeti ígéretét hordozzák és elsősorban a lefektetett épületformából kiindulva, a passzív hőnyereség ígéretére építve hoznak létre egy építészeti karaktert, mely azonban bonyolult és költséges épületszerkezeteivel (üveghomlokzat) nem igazán tükrözi vissza a MILD-HOME alapelveit. Az épületek térbeli szervezése (minden társasház földszintjén kialakított viszonylag nagy méretű közösségi műhely és mosoda) magában rejti az egész telepet

is ellátó kiszolgáló-, kereskedelmi létesítmények elhelyezésének lehetőségét is, de ez a gondolat – sajnos – nem jelent meg a tervben. A társasházak alaprajzi szervezése több kívánnivalót is hagy maga után: a közlekedőmag használata nehézkes, míg az a lakások alaprajzai inkább sematikusak, mint átgondoltak.

A családi házak térszervezése és építési rendszere már teljesen a MILD HOME szellemiségét idézik, akár saját kezűleg, kalákában is felépíthető házak lehetőségével. A telekhasználati logika, az építési rendszer és a látványterv izgalmasan veti fel egy flexibilisen bővíthető ház rendszerét, melyet a fa építési mód könnyen ki is egészíthet. Ugyanakkor a házak belső térszervezése már nem végiggondolt, az elkészített alaprajzok hiányérzetet hagynak maguk után. Egy ilyen flexibilitásra épülő téralakítási logika vagy egy sokkal egyszerűbben és nagyvonalúbban működő, vagy egy sokkal finomabban kimódolt alaprajzi szervezést feltételeznek, melynek itt azonban nyoma sincs.

A két beépítési tipológiát kiegészítő elemek (közösségi kertek, üvegház, közterületek) egyszerűen és nagyvonalúan kezeltek, bár a szabadterületek használata több – a környezeti és szociális fenntarthatóság szempontjából is fontos – elem elhelyezését is lehetővé tette volna (sportterületek; csapadékvíz-gazdálkodás-, szennyvíztisztítás-, szervesanyag-gazdálkodás területei), melyek azonban jelenleg nem megoldottak. Izgalmas ötlet a távfűtő vezeték hulladék hőjének hasznosítása az üvegházak fölé való telepítésével.

Összességében a terv a telepítésében és építészeti karakterében is több értékes, jól hasznosítható javaslatot ad.

A Bíráló Bizottság a pályaművet 3. díjban részesítette, egyben javasolja a Kiírónak a terv továbbfejlesztését.

11. sorszámú pályamű:

A patakparti, mélyfekvésű tervezési területet nagyobb összefüggő zöldterületi rendszerbe szervezik és inkább a környező beépítések sűrítését, folytatását javasolják. Körültekintő elmélyült elemzés alapján kockaházakra, sorházakra és társasházakra dolgozták ki azonos elvű absztrakt moduláris rendszert, amely azonban a konceptuális kívülállás miatt a pályázat szempontjából kevésbé hasznosítható.

A Bíráló Bizottság a tervet elemzéséért és koncepcióalkotásáért dicséretben részesíti.

17. sorszámú pályamű:

A Bíráló Bizottság a tervet dicséretben részesíti szép telepítési struktúrája, átgondolt zöldterületi hasznosítása, jó helyre pozícionált közösségi terei és autóparkolói miatt. A Bíráló Bizottságot a konténerek használata, használatuk módja és rövid életciklusú burkolása nem győzte meg.

18. sorszámú pályamű:

Tatabánya és a tervezési terület alapos, elemző helyzetfeltárásáért, a MILD HOME eszmeiség egyéb építési formákra való kiterjesztési javaslatáért, a "Barna az új zöld" gondolat felvetéséért a Bíráló Bizottság dicséretben részesíti.

23. sorszámú pályamű:

A terv legnagyobb erénye a beépítési rendszere, mely a környező kontextusra is reagálva, egyszerű eszközökkel egy olyan térbeliséget vázol fel, mely az épületelemek közötti terek differenciálásának lehetőségével egy komplex és sokrétű működést tehetővé tevő beépítés alapja lehet. A Bíráló Bizottság a tervet dicséretben részesíti.

25. sorszámú pályamű:

A Bíráló Bizottság dicséretben részesíti a 25. sz. pályaművet az átgondolt telepítésért. Dicséretet érdemel az alacsony energiaszükségletért és környezetbarát építési technológia használatáért. Szakági szinten az egyik legjobban megfelelő terv a MILD-HOME kiírása szerint.

Győr, 2014. január 31.

Bíráló Bizottság